

Č. 10.463.

Vojenské věci. — Řízení správní: Min. nár. obrany ani zem. voj. velitelství nejsou příslušny rozhodovati o žádosti za náhradu škody vznesené podle zák. č. 333/20 a vl. nař. č. 366/20.

(Nález ze dne 31. března 1933 č. 5494.)

V ě c: Jan Š., Alexandr Š. a Ladislav Š. v Č. proti ministerstvu národní obrany o náhradu škody.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Podáním z 22. května 1928 obrátil se st-l Jan Š. jménem svým a svých synů, st-lů Alexandra a Ladislava Š. na min. vnitra, uváděje, že v roce 1920 byli u něho ubytováni legionáři čsl. armády a že 9. září 1920 našel jeho syn Alexandr ve stáji plechovou krabici, kterou tam zanechalo ubytované vojsko. Podáváje ji otci, upustil ji na zem, a tu krabice — ekrasitová puma — vybuchla, výbuchem pak byli raněni všichni tři st-lé a kuň. Tím byla zaviněním čsl. vojska způsobena st-lům škoda, která v podání byla oceněna částkou 46.800 Kč. Vznesena byla žádost, aby tato částka byla st-lům zaplacená na základě zák. č. 333/20 a vl. nař. č. 366/20.

Min. vnitra zaslalo toto podání oddělení min. vnitra v Bratislavě k dalšímu opatření. Oddělení min. vnitra postoupilo pak spisy zem. vojenskému velitelství v Bratislavě, jež po vykonaném šetření vysloвило výměrem z 2. dubna 1929, že žádosti z 22. května 1928 nemůže vyhověti v podstatě z důvodu, že nebylo dokázáno, že ruční granát zanechalo tam vojsko, případně, že nebylo dokázáno, že dotyční vojáci byli na služební cestě a že jim granát byl přidělen ke služebním účelům a mohli pak k němu přijíti jen nesprávnou cestou, čímž se dopustili trestného činu, za který vojenská správa neručí a že úraz si přivodili st-lé větším dílem sami.

Z tohoto výměru podali st-lé odvolání k mno, jež pak nař. výnosem vysloвило, že odvolání st-lů proti nepřiznání náhrady škody způsobené vybuchnuvším granátem zamítá a potvrzuje rozhodnutí zem. vojen. velitelství.

O stížnosti do tohoto výnosu uvážil nss:

Jak z podaného děje patrno, byla nař. rozhodnutím vyřízena postupem instančním žádost st-lů z 22. května 1928. V této žádosti vznesli st-lé nárok na náhradu škody, způsobené jim výbuchem granátu dne 9. září 1920, opírajíce nárok ten nikoli o ručební povinnost vojenské správy za jednání nebo opomenutí vojenských částí nebo jednotlivých vojenských osob, nýbrž o předpisy zák. z 15. dubna 1920 č. 333 Sb. o náhradě škody obětem politické persequce za války 1914—1918 a vl. nař. z 21. května 1920 č. 366 Sb. o přihlašování, vyšetřování a soupisu válečných škod podle mírových smluv. Konstruovali tedy st-lé svůj nárok na náhradu škody nikoli jako civilněprávní nárok z poměru, kde by státní správě jako zástupci eráru příslušelo postavení pouhé strany, nýbrž jako veřejnoprávní nárok, o němž orgánům státní správy přísluší judikovati. Na hledisku, že o takový nárok jde, setrvávají st-lé i v dnešní

stížnosti, jež se norem nahoře uvedených výslovně dovolává. Vyslovil-li proto žal. úřad, že zamítá odvolání st-lů proti nepřiznání náhrady škody způsobené vybuchnuvším granátem a potvrzuje rozhodnutí zem. voj. velitelství, jež žádosti z 22. května 1928 nevyhovělo, jest výrokem tím vyřízena žádost st-lů v onom obsahu, jak jej st-lé nejen po stránce skutkové, nýbrž i po stránce právní zkonstruovali. Jeví se proto nař. výnos nikoli pouhým prohlášením strany o nároku, jež nutno uplatňovati pořadem práva, jak ve svém odvodním spise namítá žal. úřad, nýbrž rozhodnutím úřadu správního o tvrzeném nároku veřejnoprávním.

Pro účely dnešního nálezu netřeba se zabývatí otázkou, zda škodu, vzešlou st-lům výbuchem ručního granátu dne 9. září 1920, lze vůbec pojímati jako škodu, o níž jednají normy, jichž se st-lé dovolávají, ani další otázkou, zda uvedené normy poskytují stíhatelný nárok na náhradu; postačí konstatovati, že v řízení o náhradě škody podle těchto norem není ani zem. voj. velitelství ani mno přiznána rozhodovací činnost, takže výrok mno, zamítající v postupu instančním žádost st-lů za náhradu škody jako škody podle zák. č. 333/20, resp. vl. nař. č. 366/20, jeví se aktem úřadu k vydání výroku takového nepřislušného, pročez bylo nař. výnos zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Č. 10.464.

Tiskové právo (Slovensko): * Zákaz rozšiřovati tiskoviny, vydávaný podle 3. odst. § 10 zák. čl. XIV:1914 ministerstvem, nemusí býti vydán jako »ministerské nařízení« v technickém slova smyslu.

(Nález ze dne 31. března 1933 č. 5700.)

V ě c: Irena M. v K. proti zemskému úřadu v Bratislavě (odb. r. Dr. Jaromír Fürst) o zabavení tiskovin.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Podáním z 12. února 1930 žádala firma »Genius«, knihkupectví v K., jejíž majitelkou je st-lka, o vydání maďarských knih, které byly při prohlídce jejího obchodu policejně zabaveny. Policejní ředitelství v Košicích žádosti výměrem z 19. února 1930 nevyhovělo. Důvody: Po přezkoumání ve Vašem obchodě zajištěných maďarských tiskovin bylo zjištěno, že jsou to vesměs tiskové produkty, jichž rozšiřování je na Slov. ve smyslu nař. býv. min. pro Slov. z 12. října 1922 zakázáno. Přes tento zákaz byly tyto maďarské tiskoviny firmou rozšiřovány, pročez bylo proti ní podle § 24 bodu 3 zák. čl. XIV:1914 zahájeno trestní pokračování a v úvahu přicházející tiskoviny až do skončení tohoto zajištění.

Odvolání st-lčino zamítl žal. úřad nař. výměrem z důvodů I. stolice a dodal: K vývodu odvolání, že výnos býv. min. pro Slov. z 12. října 1922 nebyl podepsán samým ministrem a že byl vyhlášen jako »Oznam« v Úředních Novinách a ne ve sbírce zák. a nař., nemohlo býti přihlédnuto, neboť shora cit. výnos vyhovuje všem formálním náležitostem. Námitka odvolání, že zabavené knihy pocházejí ještě z dob před vynešením cit. výnosu býv. ministra pro Slov. a že strana je v obchodě našla už v roce 1925, kdy knihkupectví převzala, může býti jen omluvou, ne však důvodem měnicím skutkový stav.